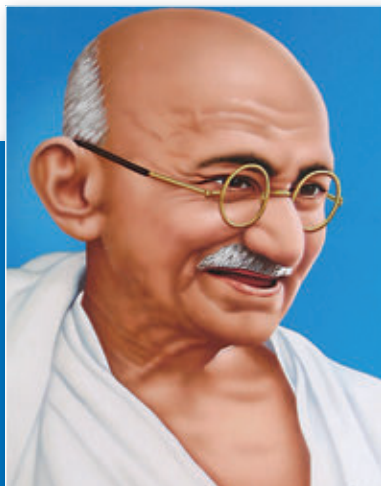

A kezére figyelj!...

MAHATMA GANDHI NINCSTÖBBÉ

Rúdyard Kipling, a „Dzsungel könyve”-írója mondta annakidején, hogy száz élet is kevés Indiát megismerni. Valóban így van, hiszen ez az ötezer éves kultúra számtalan vallást, babonás hiedelmet és európai ember számára érthetetlenül bonyolult gondolkodást hozott létre. Már ezért sem érdemes a szentként tisztelt, aszkéta életű politikus, Gandhi elleni halálos merénylet mélyebb okait

boncolgatni, mert azok számunkra szinte követhetetlenek.

ELŐZMÉNYEK

A gyarmatosítás évszázadaiban Anglia igen nagy falathoz jutott India lerohanásával, hiszen a kimeríthetetlen természeti források, az éhbérért dolgozó helyi lakosok, és a korlátlan hatalom nem csekély gazdaságot hozott a „konyhára”. Halomra lőtték India nagyvadait, oda és onnan építettek, amit csak akartak, arról nem is beszélve, hogy az angol áruk számára hatalmas felvevő piacot jelentett a több száz milliós India polgárosodott rétege, valamint a nem csekély számban békében hagyott maharadszák nagyszámú udvartartása. Az angolok kezére játszott a hatalmas ország vallási és területi megosztottsága is, hiszen India akkoriban 600 kisebb-nagyobb fejedelemségből állt. Ennek ellenére időként lázadások, felkelések robbantak ki de ezeket az angol fegyverek mindig „megoldották”. Aztán jött egy kis sovány szemüveges ember, akinek meglehetősen bonyolult történéseken keresztül sikerült a sarkából kifordítania a világot, összefogni a szabadságra áhítozó népeket, vallásokat és megteremteni India függetlenségét. Innen már rövidítünk. Mohandász Karancsand Gandhi (1869–1948) a polgári kaszt

gyermeké Angliában jogot tanult, majd Dél-Afrikában ügyvédi gyakorlatot folytatott, végül visszatért hazájába és a politika felé fordult. Egyre terjedő politikai koncepciójának lényege volt a nagyon erős passzív ellenállás és a „ne vásárolj angol árut” mozgalom, ami messze eredményesebbé vált, mint a fegyveres harc. Közben Gandhit többször bebörtönözték, de India mégis elnyerte a függetlenségét. Gandhit már korábban is a „bhabu”, azaz „apró” névvel illették, ezután már a „mahatma”, vagyis „szent, fenséges”, előnévvel ismerte meg a világ. A függetlenség azonban nem hozott békét. Hinduk és muzulmánok estek egymásnak, tízezerrel irtották ki egymás híveit. Gandhi, aki akkor már visszavonult a politikától, óriási tekintélyét latbavetve megpróbált békét teremteni, de nem tudott úrrá lenni a vallási fanatizmuson. Ekkor éhségstrájkba kezdett. Hetvennyolc éves volt már, mindenki tudta, nem fogja túlélni. Elérkeztünk a végzetes merényletig.

EZ TÖRTÉNT

Gandhi nem gyűjtött vagyont, nagyon szerényen élt, ebben az időben Delhiben, egy gazdag

barátjának, G. D. Birlának a vilálájában. Ezt a hatalmas épületet magas fallal bekerített nagy kiterjedésű ősi kert veszi körül, a páratlan szépségű kétszárnyas kovácsoltvas kaput éppen a Mahatma miatt rendőrök őrzik. Gandhit két lányunokája, Ava és Manu gondozza, éjjel-nappal mellette vannak. Január 30-án pénteki napon Szardar Patel belügyminiszter érkezett a házba és hosszas tárgyalásba kezdtek, hiszen még mindig jelentős szava volt a politikában a kis barna képű, csont és bőrre fogott öregembernek. Sokan élő istenségnek tartották, ezért bizonyos kötelezettségei voltak a híveivel szemben.

Minden nap délután öt órakor kicszogott a kertbe, ahol több száz főnyi tömeg fogadta, s ahol előbb hindu imádság, majd politikai iránymutatás következett, ezt követően bárki szót válthatott vele. Gandhinak voltak testőrei, hiszen korábban már több bombamerényletet is elkövettek ellene. Ezen a napon, ahogy a tömeg előtt megjelent, a többnyire fehér ruhás hinduk között egy európai ingbe, nadrágba öltözött férfi tűnt fel, s amikor Gandhi elé ért, imára összesietett (nem összekulcsolt) kézzel mélyen meghajolt, s a kezei

között lévő pisztolyból azonnal kétszer tüzelt.

– Hé rám! (Istenem!) – kiáltott fel Gandhi és holtan esett össze. A merénylet a helyszínen elfogják, de előbb a tömeg agyfájdóba veri. A Nehru miniszterelnök által mélyen megrendült hangú rádió bejelentés nyomán óriási zavargások törnek ki a mohamedánok ellen, de nem volt igazuk, a gyilkos nem volt mohamedán. Nathuram Godszónak hívták és hindu volt, aki nem értett egyet a mohamedánokkal való megbékéléssel. Halálbüntetést kapott.

ÉS A TESTŐRSÉG?

Nyilvánvaló, hogy a fenyegetettség örökös veszélyében élő Gandhi védelmének céljából szükséges motozást elmulasztották. De Gurbachan Szingh testőr, akinek Gandhi előtt kellett volna mennie, szintén elbambult valahová, mert későn kapott észbe, csakúgy, mint Arma Nath, a másik testőr, aki két-három lépéssel maradt le a kis öregember mögött. Végzetes hibáik egy hatszáz milliós országot borítottak gyászba. Mahatma Gandhi hatalmas szellemi hagyatékot adott az emberiségnek, hátrahagyott személyes használati tárgyai viszont elférnek egy kis méretű fényképen.

Tóth

